

نقشینه رمز!

نگاهی اجمالی به رمزینه سریع پاسخ به عنوان ابزاری برای معلمان

سید میثم موسوی

تصویرگر

سمیه مهتدی

دکترای تکنولوژی آموزشی

فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق اعمال آموزش دوسویه رابطه معلم و شاگرد را دگرگون کرده و معلمان را به جای ایفای نقش معلم کاملاً آگاه، در نقش راهنما قرار داده است. در یادگیری به شیوه سنتی، یادگیرنده مجبور بود به طور مداوم بخواند و بنویسد و ارتباط یک طرفه بود. اما با به کارگیری فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در یادگیری، یادگیرنده نیازمند داشتن مهارت در استفاده از این فناوری‌هاست. در این وضعیت، یادگیرنده دیگر به صورت منفعل عمل نمی‌کند و معلم بیشتر شبیه متخصص فناوری آموزشی است که با استفاده از نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای ویژه و تهیه برنامه‌های آموزشی، برنامه‌های درسی خود را تولید می‌کند. با واگذاری مسئولیت بیشتر به یادگیرنده، دانش منتقل شده به او دیگر

با ظهور و توسعه فناوری‌های نوین ارتباطی تحولات جهانی با سرعت بسیاری در حال گسترش است و یکی از حوزه‌هایی که به شدت تحت تأثیر این تغییرات قرار گرفته، آموزش و یادگیری است. تغییرات حاصل از فناوری اطلاعات و ارتباطات منبع تحولات اساسی در کلاس درس و به ویژه برنامه درسی و ارتباط معلم و یادگیرنده شده است. یکی از مهم‌ترین تغییرات، افزایش انگیزه یادگیری یادگیرندگان به دلیل دسترسی به اطلاعات خارج از کلاس، از طریق فناوری‌های نوین، است. پیشرفت‌های اخیر فناوری اطلاعات و ارتباطات ظهور شبکه‌های اطلاع‌رسانی و به ویژه اینترنت، امکانات جدیدی را پیش روی برنامه‌ریزان، مدیران و مجریان برنامه‌های آموزشی قرار داده است.

می‌توانند از طریق رمزینه‌ها به راحتی محتوای تولیدی خود یا دیگران را در اختیار دانش‌آموزانشان قرار دهند یا دانش‌آموزان و والدینشان را به رمزینه‌های سریع پاسخ تعبیه شده در کتاب‌های درسی ارجاع دهند. از طرف دیگر، دانش‌آموزان و والدین با استفاده از این رمزینه‌ها می‌توانند با بیانی دیگر و نگاهی دیگر به محتوای آموزشی که گروهی غیر از معلم کلاس تهیه کرده است، دسترسی داشته باشند و با توجه به تفاوت‌های فردی و نیازهای خود از آموزش‌های متفاوت بهره گیرند.

همچنین، درج رمزینه‌های سریع پاسخ در کتاب‌های درسی، عدالت آموزشی را برای دانش‌آموزان در جای‌جای کشور ایران برقرار می‌کند. با استفاده از این امکان، دانش‌آموزان در هر نقطه از ایران اسلامی به راحتی می‌توانند به محتوای باکیفیت و شایسته هوش و استعداد خود دسترسی داشته باشند و دیگر زندگی در مناطق کم‌برخوردار یا نابرخوردار با نداشتن دسترسی به محتوای آموزشی باکیفیت و متنوع مساوی نیست. البته دسترسی به محتوای متصل شده به رمزینه‌ها امکاناتی نظیر دسترسی به گوشی هوشمند و خط اینترنت نیاز دارد و اگر این امکان اولیه وجود داشته باشد، دسترسی به دریایی از اطلاعات متنوع برای همگان فراهم می‌شود.

جمع‌بندی

با ظهور فناوری‌های نوین امکان دسترسی یادگیرندگان به انواع متنوع اطلاعات به وجود آمده است. یکی از ابزارهایی که این امکان را میسر ساخته‌اند، کیوآرکدها یا رمزینه‌های سریع پاسخ هستند. رمزینه‌های سریع پاسخ به کمک اینترنت امکان اتصال به انواع محتوای آموزشی را برای متقاضیان فراهم آورده‌اند و کاربر می‌تواند با یک گوشی هوشمند و اتصال به اینترنت، با اسکن یک کد دیجیتال، به دریایی از اطلاعات و محتوای آموزشی دسترسی داشته باشد.

ثابت و از پیش تعیین شده نیست، بلکه یادگیرنده دانش را برای خود می‌سازد. استفاده مؤثر از فناوری‌های نوین توانسته است بسیاری از ناکارآمدی‌های نظام‌های آموزشی را رفع کند و می‌تواند با ایجاد فرصت‌های برابر آموزشی، بهبود کیفیت تدریس، تقویت روش‌های تحقیق، ایجاد ارتباط با مخاطبان، ایجاد انعطاف و آماده‌سازی دانش‌آموزان برای دنیای واقعی، در فرایند یادگیری مؤثر باشد. به طور کلی، آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات یادگیرنده‌محور، تعاملی، مشارکتی، انعطاف‌پذیر و با راهبردهای فعال یادگیری همراه است که انگیزش و همکاری را در یادگیرنده و یاددهنده افزایش می‌دهد. بنابراین، استفاده از آن‌ها در آموزش و یادگیری در دوران نوین اجتناب‌ناپذیر است.

به طور کلی، استفاده از فناوری‌های نوین در مدرسه توانایی بالقوه‌ای را در فرایند یاددهی - یادگیری به وجود می‌آورد؛ از جمله انفرادی کردن آموزش، بهبود کیفیت تدریس، ایجاد فرصت‌های برابر آموزشی، فراهم کردن آموزش مستمر، تقویت نقش معلم، تأکید بر جنبه‌های انسانی آموزش، داشتن ظرفیت گسترده برای ذخیره و دستکاری اطلاعات، تقلیل زمان آموزش مهارت‌ها و مفاهیم، افزایش رقابت دانش‌آموزان برای حضور در مدرسه، فراهم کردن آموزش قابل اعتماد برای دانش‌آموزان، کنترل یادگیری دانش‌آموزان توسط خودشان و همچنین کمک به کاهش فاصله عملکرد میان گروه‌های دانش‌آموزی.

رمزینه‌های سریع پاسخ

یکی از فناوری‌هایی که این روزها به دلیل راحتی بسیار در اختیار معلمان و دانش‌آموزان قرار گرفته و توانسته است به بهبود فرایند یاددهی - یادگیری کمک کند، کیوآرکد یا رمزینه سریع پاسخ است. رمزینه‌هایی که یادگیرنده با اسکن آن‌ها به محتوایی فراتر از محتوای کتاب درسی هدایت می‌شود؛ محتوایی در قالب‌های متن، صدا و تصویر. معلمان